

Lovforslag nr. L 158. Fremsat den 18. februar 1983 af Lykkesoft (S), Camre (S), Mette Groes (S), Søren Hansen (S), Karl Nielsen (S) og Birte Weiss (S)

Forslag

til

Lov om konto for ophavsmænd

(Lempelig skattemæssig behandling af kunstnere)

§ 1. Ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst kan fysiske personer opnå fradrag for indtægt som ophavsmænd ifølge lov om ophavsretten til litterære og kunstneriske værker – på de vilkår og i det omfang, der angives i nærværende lovs § 2 – § 14.

§ 2. Fradrag gives kun for den del af indtægten som ophavsmand, der er indbetalt på en særskilt konto i et pengeinstitut («konto for ophavsmænd»), og kun såfremt det indbetalte beløb udgør mindst 16.000 kr. Fradrag for et indkomstår indrømmes kun, når indbetaling er sket senest på tidspunktet for indlevering af selvangivelsen for indkomståret. Som pengeinstitut anses efter denne lov banker, sparekasser og andelskasser. En skatteyder kan kun have én konto for ophavsmænd.

§ 3. Fradrag indrømmes kun, når den skattepligtige ved indkomstårets udgang er i live og har bopæl her i landet og den skattepligtiges samlede indtægter som ophavsmand i indkomståret overstiger hans samlede indtægter som ophavsmand i nogen af de to nærmest foregående indkomstår med mindst 50 pct.

§ 4. Fradrag for et indkomstår indrømmes ikke, såfremt den skattepligtige ved indkomstårets udløb har midler indsat på etableringskonto eller har henlagt til investeringsfonds eller søger fradrag for indskud på etableringskonto eller henlæggelse til investeringsfonds ved årets indkomstopgørelse.

§ 5. Fradrag i et indkomstår indrømmes højst med et beløb svarende til $\frac{2}{3}$ af indtægten som ophavsmand før fradrag for indbetaling til konto for ophavsmænd. Fradraget kan ikke være større, end at den skattepligtige indkomst efter fradraget andrager mindst 70.000 kr. Fradrag gives med et beløb, der afrundes ned til det nærmeste med 1.000 delelige antal kroner.

§ 6. Udtræk af midler fra konto for ophavsmænd kan ske efter det tidspunkt, hvor fradrag for indskud er bedømt i 1. ligningsinstans. Udtræk kan vedrøre hele beløbet eller dele heraf, dog således at deludtræk ikke må være mindre end 5.000 kr.

§ 7. Efter forløbet af fire år fra udgangen af det kalenderår, hvor indbetaling for et indkomstår senest skal være foretaget efter § 3, for så vidt som sådanne midler stadig indestår på konto for ophavsmænd, skal pengeinstituttet udbetale de midler, der kan henføres til det pågældende indkomstår, inklusive påløbne renter.

§ 8. Beløb, der har givet fradrag efter denne lov, samt renter heraf skal medtages ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst i det indkomstår, hvor udbetalingen fra kontoen for ophavsmænd foretages eller skal være foretaget efter § 7. Udbetalte beløb skal ikke anses som indtægt som ophavsmand.

§ 9. Midler, der indestår på konto for ophavsmænd, skal indgå ved opgørelsen af den

skattepligtige indkomst, hvis der i et indkomstår træffes aftale om overdragelse eller pantsætning af midlerne, eller midlerne tillægges den skattepligtiges ægtefælle ved bodeling, eller den skattepligtige ved indkomstårets udgang ikke længere er bosat her i landet. Dør den skattepligtige, skal midler, der indestår på konto for ophavsmænd, tages til indtægt senest ved ansættelsen for det indkomstår, hvor boet skiftes, dog ikke i noget tilfælde senere end ved udgangen af det tredje indkomstår efter det kalenderår, hvor dødsfaldet fandt sted.

§ 10. Skattepligtige, der søger fradrag for indskud på konto for ophavsmænd, skal vedlægge selvangivelsen en opgørelse af indkomsten som ophavsmand i det pågældende indkomstår og de to foregående indkomstår samt dokumentation fra pengeinstituttet for indskuddet på konto for ophavsmænd.

§ 11. Indestående på konto for ophavsmænd ved udgangen af et indkomstår skal fremgå af selvangivelsen. Det indestående beløb indgår i den skattepligtige formue.

§ 12. Beløbsgrænsen på 16.000 kr. i § 2 og på 70.000 kr. i § 5 reguleres årligt efter bestemmelsen i udskrivningslovens § 4.

§ 13. Ministeren for skatter og afgifter fastsætter nærmere regler for opgørelse af indtægt som ophavsmand – jfr. § 1 – og for forskrifter om ordningens administration. Pengeinstitutter, der ikke følger lovens forskrifter, kan af ministeren for skatter og afgifter fratages retten til at modtage indskud på konto for ophavsmænd.

§ 14. Loven træder i kraft ved bekendtgørelsen i Lovtidende, og fradrag ydes første gang på grundlag af indkomstopgørelsen for indkomståret 1983.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

En kunstner kan i et enkelt indkomstår modtage meget store indtægter, der reelt er aflønning for en årrækkes arbejdsindsats. Med det nuværende, progressive skattesystem får kunstneren derved langt højere samlet beskatning, end hvis indkomsten kunne fordeles over de år, hvor arbejdet faktisk var udført. Resultatet er med andre ord, at en række kunstnere har urimeligt dårlige arbejdsvilkår, og den kulturelle fornyelse kan lide unødigt skade, fordi kunstnerisk arbejde som følge af den kraftige beskatning ikke giver det fornødne eksistensgrundlag. Kunstnerne tilskyndes til at tjene en jævnt fordelt almindelig arbejdsindkomst som supplement til eller i stedet for at forsøge at leve af det kunstneriske arbejde.

Derfor ønsker socialdemokratiet – også gennem gunstigere skatteregler – at forbedre vilkårene for kulturarbejderne. Teoretisk kunne de skattemæssige vilkår bedres ved at fordele indtægten af et kunstnerisk værk over de år, arbejdet med værket er foregået.

I praksis vil det imidlertid være yderst vanskeligt for skattemyndighederne at afgøre, hvor lang tid arbejdet med et kunstnerisk værk har strakt sig over, og det ville være urimeligt administrationsbelastende, hvis man med tilbagevirkende kraft kunne få adgang til at forhøje den skattepligtige indkomst i de foregående år for at nedsætte den i det aktuelle år. En sådan ordning ville desuden forudsætte, at også beregningen af indkomstbestemte ydelser i de foregående år kunne revideres.

Det forekommer heller ikke hensigtsmæssigt i almindelighed at sikre kunstnerne selskabsbeskatningens fordele med lav skat af den indtjening, der ikke trækkes ud til ejernes privatforbrug. I stedet bør man mildne beskatningen for kunstnerne i usædvanlige indkomstår ved en ordning, der ligner den svenske lov om konto for ophavsmænd. Efter den svenske lov kan en del af særlig store engangsindtægter som ophavsmænd til litterære og andre kunstneriske værker overføres til beskatning over nogle år efter det indkomstår, hvor de medta-

ges efter de hidtil gældende regler. Forudsætningen er, at den indkomst, der ikke beskattes straks, indsættes på en særlig konto i et pengeinstitut.

En dansk ordning med ophavsmændskonto foreslås efter følgende principper:

- a) Der skal være fradragsret for en del af indtægten som ophavsmænd.
- b) Det er dog en forudsætning, at årets indtægt som ophavsmænd er mere end 50 pct. større end den største af indtægterne som ophavsmænd de to foregående år.
- c) Fradraget kan højst være $\frac{1}{3}$ af årets indtægt som ophavsmænd.
- d) Desuden er det en betingelse for fradrag, at fradraget – opgjort efter de øvrige regler – mindst er på et beløb på 20.000 kr. i 1983-niveau.
- e) Man kan ikke få fradrag, der bringer den skattepligtige indkomst ned under 85.000 kr. (1983-niveau).
- f) Det fradragne beløb indsættes på en særlig konto. Udtræk skal ske inden for en 5 års periode, og midlerne fra en ophavsmændskonto føres til indtægt i den takt, de trækkes ud (og kan ikke en gang til betragtes som ophavsmændsindkomst og give adgang til fradrag!).
- g) Fradrag kan første gang ske på grundlag af indkomstopgørelsen for 1983.

Ved den nærmere udformning har forslagsstillerne således søgt at opstille en række begrænsninger.

Ligesom i Sverige er formålet med disse begrænsninger at reservere den gunstigere skattemæssige behandling til kunstnere, der har usædvanlige og absolut set betragtelige indtægter som ophavsmænd, og af denne grund rammes særlig hårdt af skatteprogressionen.

Desuden betyder begrænsningerne, at de administrative belastninger ved ordningen bliver meget beskedne.

Antallet af kunstnere, der med fordel kan udnytte en ophavsmændskonto til skatteudjævning, vil næppe overstige nogle få hundrede årligt. For hver 200 personer, der i et bestemt indkomstår

benytter indskud på ophavsmandskonti, kan meget skønmæssigt anslås, at der udløses en skatteudskydelse på 10 mill. kr. Den største del af skatteudskydelsen vil blive modsvaret af højere skat de følgende år. Men der vil naturligvis være et varigt tab for statskassen i forhold til de gældende regler, fordi indkomstudjævningen betyder lavere gennemsnitsskat, og fordi udskydelsen giver en ekstra

rentebelastning for det offentlige. I forhold til et 1. års skattetaf på 10 mill. kr. vil den endelige netto-belastning for det offentlige dog næppe overstige $\frac{1}{3}$ af dette beløb.

I nogle eksempler kan vises et forenklet forløb for skatteyderen, der bruger ophavsmandskontoordningen maksimalt og fordeles indskuddene ligeligt over de følgende 5 indkomstår (og hvor rente og inflation er nul):

Eks. 1. Sædvanlig arbejdsindkomst (ikke ophavsmandsindtægt) pr. år 80.000 kr.
Engangsindtægt som ophavsmænd 180.000 kr.

Nuv. system betyder skattepligtig indkomst	1. år 260.000 kr.
	2.-6. år 80.000 kr.
Skitsen betyder skattepligtig indkomst	1. år 140.000 kr.
	2.-6. år 104.000 kr.

(idet 120.000 kr. kan fradrages i 1. år og fordeles på de følgende 5 år).

De samlede skatter lettes over de 6 år i alt med ca. 26.000 kr. eller 9 pct.

Eks. 2. Sædvanlig arbejdsindkomst som i eks. 1.

Engangsindtægt som ophavsmænd 300.000 kr.

Nuv. system betyder skattepligtig indkomst	1. år 380.000 kr.
	2.-6. år 80.000 kr.
Skitsen betyder skattepligtig indkomst	1. år 180.000 kr.
	2.-6. år 120.000 kr.

(idet 200.000 kr. kan fradrages i 1. år og fordeles på de følgende 5 år).

De samlede skatter lettes over de 6 år i alt med ca. 38.000 kr. eller 10 pct.

Eks. 3. Sædvanlig arbejdsindkomst som i eks. 1.

Engangsindtægt som ophavsmænd 450.000 kr.

Nuv. system betyder skattepligtig indkomst	1. år 530.000 kr.
	2.-6. år 80.000 kr.
Skitsen betyder skattepligtig indkomst	1. år 230.000 kr.
	2.-6. år 140.000 kr.

(idet 300.000 kr. kan fradrages i 1. år og fordeles på de følgende 5 år).

De samlede skatter lettes over de 6 år i alt med ca. 49.000 kr. eller ca. 10 pct.

Bemærkninger til de enkelte paragraffer

Til § 3

Til § 1

Frdrag gives for indtægt, der er modtaget som ophavsmænd til litterære og kunstneriske værker efter lov.

Der stilles krav om en væsentlig stigning i indtægten som ophavsmænd i forhold til de to foregående år.

Til § 2

Den mindste indbetaling, der kan give frdrag er, 16.000 kr. årligt reguleret efter udskrivningslovens § 4 som angivet i § 12 i denne lov. I 1983 er beløbet derfor 19.500 kr.

Til § 4

Ophavsmandskontoordningen sigter på en gruppe, der ikke normalt udnytter eller kan udnytte de muligheder for indkomstudjævning, afskrivningsloven og de indtil videre gældende særlige regler om investeringsfonds og etableringskonti giver adgang til. Det foreslås i § 4 udtrykkeligt at undtage personer, der benytter de to sidstnævnte regelsæt, fra tillige at få frdrag for indskud på konto for ophavsmænd.

Til § 5

Fradraget kan højst være $\frac{1}{3}$ af årets indtægt som ophavsmænd, og det kan ikke bringe den skattepligtige indkomst længere ned end til et beløb på 85.400 kr. i 1983 (70.000 kr. reguleret efter reglen i udskrivningslovens § 4) som angivet i § 12 i denne lov.

Til § 6

Af praktiske grunde fastsættes, at udtræk af et indkomstsårs indskud på konto for ophavsmænd først kan ske, når de lokale ligningsmyndigheder har bedømt selvangivelsen.

Til § 7

Det fastsættes, at den maksimale udskydelse af tidspunktet for beskatning af et års ophavsmænds-

indkomst er indtil 5. indkomstår efter indtjeningsåret (dvs. det 4. år efter det tidspunkt – selvangivelsesdagen – hvor indskud senest skal indbetales for at give adgang til fradrag).

Til § 8

Udtræk inkl. renter fra ophavsmændskonto beskattes i det år, udtrækket sker.

For at undgå, at den samme indtægt på ny giver adgang til fradrag, fastslås udtrykkeligt, at udtræk ikke anses som indtægt som ophavsmænd.

Til § 9

Bestemmelsen betyder, at en ægtefælle, der henses i uskiftet bo, skal tage indskud fra ophavsmændskonto til indtægt senest i det tredje indkomstår efter det kalenderår, hvor indskyderen døde.